

31.12.2024

Dnro 461/03.04.04.19/2023

Asia

Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija

West Express Oy

Päätös, josta valitetaan

Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta 2.3.2023 (28.2.2023 § 42)

Asian aikaisemmat vaiheet

Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta on hylännyt West Express Oy:n maankaatopaikan perustamista ja toimintaa koskevan ympäristölupahakemuksen päätöksellään 16.5.2017 § 75.

Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut edellä mainitun lautakunnan päätöksen luvan hakijan tekemän valituksen johdosta 28.5.2019 antamallaan päätöksellä nro 19/0126/2 sekä palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta on hylännyt hakijan samaa toimintaa koskevan ympäristölupahakemuksen päätöksellään 26.10.2021 § 166. Lautakunnan päätöksestä ei ole valitettu, joten se on jäänyt lainvoimaiseksi.

Valituksenalainen päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt hylätä ympäristölupahakemuksen maankaatopaikan perustamiseksi kokouksessa esitetyn muutosesityksen mukaisesti. Valituksenalaisessa päätöksessä

ratkaisua on perusteltu seuraavasta ilmenevällä tavalla:

Hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaisi naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapurustolle sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista ja luvan myöntäminen näin ollen olisi ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista.

Johdanto

Lautakunta on hyväksynyt hallinto-oikeuden päätöksen 28.10.2019 näkemyksen, että lupaa ei voida hylätä meluselvitysten tulosten perusteella. Lautakunta on kuitenkin katsonut edelleen, että toiminta aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin kohtuutonta rasitusta erityisesti huomioiden toiminnan kesto, joka on nyt käsitellyssä olevassa lupahakemuksessa tarkentunut olevan 6 vuotta.

Ympäristöluvan myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan ja yleisvaltaisen tarkastelun suorittaminen on lupaviranomaisen velvollisuus. Yksittäisten seikkojen erillisten vaikutusten arviointi ei riitä.

Ympäristönsuojelulaissa käytetty pilaantumisen käsite on erittäin laaja ja kattaa lain 5 §:n mukaan alueen yleisen viihtyisyyden, virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähenemisen sekä vahingon tai haitan yksityiselle omaisuudelle ja sen käytölle. Lain mukaan, mikäli luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuu merkittävä 5 §:n mukainen seuraus tai sen syntymisen vaara, on ympäristölupa jätettävä myöntämättä. Merkittävä pilaantuminen ilmenee hyvin eri tavoin ja tulee arvioitavaksi tapauskohtaisesti.

Melu

Meluhaittojen kohtuullisuuden arvioinnissa voidaan hakea tukea yleisistä melustandardeista. Kuitenkin korkein hallinto-oikeus on korostanut, että nämä melutasot ovat ohjeellisia eivätkä sitovia (KHO 2016:13). Kyseisessä ratkaisussa on myös tuotu esiin, että hiljaisessa ympäristössä melu koetaan häiritsevämpänä melutasosta riippumatta ja matalalla taajuudella oleva melu koetaan ärsyttävämmäksi. Myös oikeuskirjallisuudessa esimerkiksi Kuusiniemi on kritisoinut melutasojen orjallista noudattamista (Kuusiniemi Oikeustieto 6/1998). Ympäristöoikeuden perusteoksissa on myös korostettu, että myös ohjeelliset raja-arvot alittavaa haittaa voidaan pitää merkittävänä (Ekroos yms. Ympäristöoikeuden pääpiirteet 2014 3. painos).

Liikenteen vaikutukset osana harkintaa

Ratkaisussaan KHO 2014:115 korkein hallinto-oikeus on linjannut, että liikenneturvallisuus ei kuulu osaksi ympäristölupaharkintaa. Sen sijaan luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuva liikenne ja sen melu-, pöly- ja tärinähaitat voidaan ja pitää huomioida osana kokonaisharkintaa, mikäli merkittävä osa liikenteestä aiheutuu luvan kohteena olevasta toiminnasta. Tässä tapauksessa liikenteen merkityksellisyydessä tulee ottaa huomioon paitsi

uusien ajoneuvojen määrä, myös niiden huomattavasti henkilöautoja suurempi massa ja tätä kautta myös suurempi rasitus.

Tällä hetkellä Ristinummentiellä kulkee raskasta liikennettä vain satunnaisesti. Maankaatopaikan toiminnan alettua alueella kävisi päivittäin keskimäärin 8 kuorma-autoa, joten tiellä ajetaan keskimäärin 16 krt/vrk. Enimmillään liikennemäärän arvioidaan olevan 15 kuorma-autoa, eli 30 krt/vrk. Koska rakennustoiminta keskittyy sulan maan aikaan, myös maankuljetus keskittyy kevään ja syksyn väliselle ajanjaksolle. Tuona aikana raskaan liikenteen vaikutukset aiheuttavat olennaisen muutoksen aiempaan verrattuna. Uudessa lupahakemuksessa toiminta-aika on lyhennetty 6 vuoteen, mutta täyttömäärä on pysynyt samana kuin aiemmassa hakemuksessa (Rakennus- ja ympäristölautakunta 26.10.2021 § 166), jossa toiminta-aika oli 10 vuotta. Näin ollen kuljetuksia on suhteessa enemmän, jolloin myös ympäristöön kohdistuva rasitus on korkeampi ja muutos alueen nykytilaan suurempi.

Alueelliset erityispiirteet

Alue, jossa ehdotettu täyttöpaikka sijaitsee, on luonteeltaan hiljainen ja maaseutumainen. Ratkaisussaan KHO 2004:100 korkein hallinto-oikeus on ottanut huomioon alueen tällaiset erityispiirteet ratkaisunsa perusteluissa.

Haittojen kohtuullisuuden arvioinnissa on otettava huomioon myös niin sanottu aikaprioriteettisääntö, jonka tarkoituksena on suojata alueella ensiksi olleen osapuolen oikeuksia. Tässä tapauksessa monet perheet ovat valinneet alueen nimenomaan sen rauhallisuuden, puhtauden ja luonnonkauneuden vuoksi ja nämä odotukset on otettava huomioon rasituksen kohtuullisuutta harkittaessa. Alueen asukkaat ovat olleet itse erittäin aktiivisia lupaprosessissa tuoden ilmi, että heidän näkemyksensä mukaan ympäristöluvan myöntäminen tulee johtamaan alueen viihtyisyyden ja virkistyskäytettävyyden heikkenemiseen.

Ristinummentie on kapea ja päällystämätön yksityistie, jonka läheisyyteen tienvarren asutus sijoittuu. Asuinrakennusten piha-alue voi rajoittua suoraan tiehen. Ristinummentien varrelle on muodostunut kylämäinen yhteisö ja tie toimii osana kylän yhteistä tilaa. Kirkkonummen kunnan yleiskaavassa tien alkupää on osoitettu kyläkeskuksen alueeksi (AT). Suunniteltu maanläjityspaikka sijoittuu kaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Kunta on myöntänyt rakennuslupia asumiseen myös M-alueelle. Ristinummentien asukkaat eivät ole siis alueelle muuttaessaan voineet ennakoida, että alueelle tulee voimakasta häiriötä aiheuttavaa yritystoimintaa jopa 6 vuoden ajaksi.

Tien varrella asuu lapsiperheitä ja tällä hetkellä lapset liikkuvat tiellä itsenäisesti kävellen ja pyörällä esimerkiksi harrastuksiin. Kirkkonummen sivistyslautakunta on esittänyt 8.6.2016, että matka Ristinummentie 121–Sjökullantie on vaarallinen esikoulu – 5. luokan oppilaille niinä lukuvuosina, jolloin maanajoa harjoitetaan ja on päättänyt järjestää oppilaille koulukuljetuksen tuona aikana. Tien vaarallisuus kuitenkin estää koululaisten liikkumisen tiealueella myös vapaa-aikana, kuten omatoimisen ulkoilun,

kyläilyn ja kulkemisen harrastuksiin arkipäivisin. Tietä ei ole aiemmin katsottu liian vaaralliseksi, joten kyseessä on merkittävä muutos aiempaan tilanteeseen.

Ristinummentie muodostaa alueen asukkaiden pääasiallisen ulkoilu- ja virkistysreitit ja tie on myös muiden kuntalaisten virkistyskäytössä. Asukkaiden tavanomaiset ulkoilureitit kulkevat Ristinummentietä suunnitellun maanlajityspaikan kautta eri suuntiin alueella. Tietä käytetään kävelyyn, pyöräilyyn, ratsastukseen ja koiraharrastuksiin ja sitä kuljetaan jalan Sjököllantien bussipysäkeille. Alueen rekkaliikenne vaikuttaisi myös hevoskuljetuksiin lähitalleille, sillä kapea tie vaikeuttaa ajoneuvojen kohtaamisia. Maanajo heikentäisi merkittävästi asukkaiden liikkumista jalan ja pyörällä sekä alueen soveltumista virkistyskäyttöön. Maanajo olisi olennainen muutos aiempaan tilanteeseen, jossa raskas liikenne oli ainoastaan satunnaista.

Raskaan liikenteen meluvaikutus sekä päällystämättömältä tieltä leviävä pöly heikentävät piha-alueiden viihtyisyyttä ja vapaa-ajan viettoja sekä esimerkiksi kasvimaan ylläpitämistä, mikä on alueella tavanomainen harrastus. Maanlajitysalueen läheisyydessä melua syntyy rekkaliikenteen lisäksi myös maansiirtotöistä.

Raskaan liikenteen aiheuttamaa räsitusta voidaan pitää poikkeuksellisen ja alueen asukkaille kohtuuttomana ottaen huomioon tien erityislaatuisuus kylätienä ja virkistysreittinä, räsituksen voimakkuus etenkin verrattuna nykyisiin maaseutumaisiin olosuhteisiin sekä räsituksen pitkäaikainen kesto (6 vuotta). Voidaan jopa sanoa, että alueen käyttö nykyisen kaltaiseen asumiseen ja virkistäytymiseen tulee käytännössä sietämättömäksi.

Räsituksen kesto

Maanajo muodostaa erittäin pitkäkestoisen haitan, sillä toiminta tulee jatkumaan 6 vuoden ajan. Räsituksen kesto on yksi naapurussuhdelain 17 §:n mukaisista huomiotavista asioista. Räsitusta voidaan tien erityislaatuisuus ja paikalliset olosuhteet huomioden pitää kohtuuttomana.

Lupamääräysten mahdollisuudet haittojen estämisessä

Lupamääräyksillä ei ole mahdollista olennaisesti vaikuttaa maanlajityksen aiheuttamaan räsitukseen. Maanajo sijoittuu arkipäivisin kello 8–18 väliselle ajalle, jolloin myös virkistyskäyttö, lasten kulkeminen harrastuksiin ja kyläilemään sekä piha-alueilla oleskelu on tavanomaista. Aikataulun tiukentaminen voisi johtaa rekkaliikenteen tihentymiseen, jolla olisi viihtyisyyttä heikentävä vaikutus. Nopeusrajoituksilla voidaan vähentää meluhaittoja, mutta rekkaliikenteen muut vaikutukset alueen viihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön pysyvät ennallaan.

Lopuksi

Edellä mainitut ja alueen asukkaiden muistutuksissa esiintuomat seikat huomioden luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

West Express Oy on vaatinut, että rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja ympäristölupa myönnetään luvan esittelijän päätösesityksen mukaisesti.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Toiminta ei aiheuta naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta eikä ympäristönsuojelulain mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista.

Edellisen hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen hakemusta on täydennetty melumallinnuksen osalta. Aiempaa melumallinnusta (17.8.2015) on täydennetty 16.12.2020 seuraavilta osin: Melulähteiden sijoittumisessa on huomioitu maanpinnan tason nousu maantäytön edetessä sekä toiminnan sijoittuminen eri osiin toiminta-alueella. Lisäksi on huomioitu raskaan liikenteen aiheuttama enimmäisäänitaso Ristinummentien varrella sekä mahdollisesta kiviaineksen käsittelystä syntyvän melun iskumaisuus ja sen vaikutus melutasoihin. Myös toiminnan liikenteen aiheuttamista tärinävaikutuksista on tehty erillinen selvitys (17.8.2015) ja maantäyttötoiminnan kestoksi on rajattu enintään kuusi vuotta, jotta naapurustolle aiheutuva haitta olisi mahdollisimman lyhyt.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessa 28.2.2023 § 42 tehdyn muutosesityksen yhteydessä esitetyt seikat ja perustelut eivät ole riittäviä luvan hylkäämiselle. Lupapäätöksen pohjaesityksessä ympäristöluvan myöntämistä puoltavalle ratkaisulle on esitetty seuraavat perustelut:

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä asetetut vaatimukset. Lisäksi on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta katsoo, että harjoitettaessa toimintaa lupahakemuksessa, sen täydennyksissä, hakijan antamissa vastineissa ja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Liikenneturvallisuutta ja yksityisteitä koskevat näkökohdat eivät kuulu ympäristölupaharkintaan. Muun muassa päätöksen KHO 2014:115 mukaan liikenteen huomioon ottaminen ympäristölupaharkinnassa on mahdollista vain siltä osin kuin kysymys on liikenteestä aiheutuvasta ympäristön pilaantumisesta. Teiden käyttäjien liikenneturvallisuus ei liity toiminnasta aiheutuvaan ympäristön pilaantumiseen, eikä liikenneturvallisuutta voida tämän vuoksi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Toimittaessa lupahakemuksen, sen täydennysten, hakijan antamien vastineiden ja tämän päätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Hakijalla on käytettävissään vaadittava maankaatopaikkatoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Toiminnalta vaadittu vakuus on katsottu riittäväksi asianmukaisen jätehuollon ja jälkihoidon järjestämiseksi. Edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa.

Valittaja on lupamääräysten antamisen osalta viittannut ympäristönsuojelulain 52 §:ssä säädettyyn. Lisäksi tämä on todennut vastineena rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessa tehdyn päätöksen perusteluihin seuraavaa:

Vanhan hiekkakuopan ennallistaminen alueen alkuperäiseen muotoon ja metsittäminen ei aiheuta yleisen viihtyisyyden ja ympäristön virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Päinvastoin. Nyt hiekkakuoppaa käytetään muun muassa mopoiluun, jonka melu häiritsee naapurustoa.

Alueella toimivien koneiden ja autojen melu ei ole erityisen matalataajuisia, joka koetaan kaikkein ärsyttävämmäksi. Maantieliikenteen melusta ja liikenteen aiheuttamasta tärinästä on tehty erilliset mallinnukset. Selvitysten perusteella kuljetusmelun vaikutusalueella melutaso on enintään 49 dB Ristinummentien varren asutuksen julkisivuilla eli alle päiväajan ohjearvon 55 dB. Raskaasta liikenteestä ei aiheudu tärinäongelmia Ristinummentien varrella.

Suurin liikennemäärä esiintyy tiellä suurien maanrakennustyömaiden aikana, joita ei ole monta kertaa vuoden aikana. Muina aikoina kuorma-autojen liikennemäärät ovat maltillisia. Ehdotetussa ympäristöluvassa on asetettu pölyämistä koskevia määräyksiä. Ennen toiminnan aloittamista toiminnanharjoittajan on sovittava Ristinummentien tiekunnan kanssa tarvittavista toimista pölyämisen ehkäisemiseksi Ristinummentien varrella.

Rekkaliikenteestä aiheutuva häiriö Ristinummentiellä tulee rajoittumaan kuuteen vuoteen aikaisemmin esitetyn 10 vuoden sijaan. Alueelle ajavat pääsääntöisesti vain West Express Oy:n autot, joiden kuljettajat ohjeistetaan liikkumaan erityisellä varovaisuudella Ristinummentiellä.

Liikenne on rajoitettu ympäristölupapäätöksessä ajalle kello 8–18 aiemmin esitetyn kello 8–20 sijaan. Maankaatopaikan toiminta-aika on rajallinen eli toiminta kestää vain niin kauan kuin hiekkamonttu on täytetty ja maisemoitu, enintään kuusi vuotta. Alue on toiminut kymmenen vuotta West Express Oy:n varastoalueena. Kun maantäyttö loppuu ja alue on maisemoitu, loppuu myös varastotoiminta ja kuorma-autoliikenne alueelle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Kirkkonummen kunnassa.

Kirkkonummen kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä seuraaville viranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta: Kirkkonummen kunta, Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomainen (Espoon seudun ympäristöterveys), Kirkkonummen kunnan kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut, Kirkkonummen kunnan sivistystoimi sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue sekä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue.

Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunnossaan viitannut valituksenalaisen päätöksen perusteluihin ja vaatinut, että valitus hylätään perusteettomana. Lautakunnan mukaan valituksessa ei esitetä sellaisia perusteluita luvan myöntämiselle, joita se ei olisi jo päätöksessään huomioinut. Valituksessa on nostettu erityisesti esille lupamääräykset ja esimerkiksi kuljettajien ohjeistus haittoja vähentävinä tekijöinä. Kuten lautakunta on päätöksen perusteluissa todennut, lupamääräyksillä ei kuitenkaan ole mahdollista olennaisesti vaikuttaa maanlajityksen aiheuttamaan rasitukseen. Lisäksi lautakunta on perusteluissaan korostanut, että toiminnasta aiheutuvan rasituksen sekä melu-, pöly- ja värinähaittojen arvioinnissa on aiemman oikeuskäytännön mukaisesti huomioitava paikalliset erityispiirteet.

Kirkkonummen kunnan kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut on todennut vastineessaan, että se on antanut vuosina 2013, 2016 ja 2022 lausuntonsa ympäristönsuojeluyksikölle valituksenalaisesta asiasta. Lausunnoissaan se on todennut, ettei kiinteistöille 2:797 ja 2:379 esitetty toiminta ole ristiriidassa Kirkkonummen yleiskaavassa 2020 ja vireillä olevassa Kylmälän osayleiskaavassa esitettyihin kiinteistöjen maankäyttöön ja maankäyttötavoitteisiin nähden, joka on maa- ja metsätalouskäyttö. Vuonna 2013 annetun lausunnon yhteydessä kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluilla ei ollut tiedossa alueelle suunnitellun toiminnan lopullista laajuutta muun muassa liikennemäärien osalta. Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut on viitannut aikaisemmin antamiinsa lausuntoihin asiasta sekä esittänyt tarkennuksena muun ohella seuraavia seikkoja.

Vuonna 2016 ja 2022 antamissaan lausunnoissa kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut on kiinnittänyt huomiota lupahakemuksissa esitettyjen läjitysmäärien vaikutuksiin liikenteelle ja erityisesti alueen liikenneturvallisuudelle. Erityisesti Sjökölläntien ja Ristinummentien liittymä on todettu vaaralliseksi Kylmälän osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tehdyssä liikenteellisessä tarkastelussa ja sitä on ehdotettu siirrettäväksi noin 60 metriä etelämmäksi nykyisestä liittymästä.

Kylmälän osayleiskaavaehdotus on ollut viimeksi käsitellyssä vuonna 2015 (kunnanhallitus 1.6.2015, § 195), jolloin se oli nähtävillä ja lausunnoilla.

Osayleiskaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella siihen joudutaan tekemään merkittäviä muutoksia muun muassa alueen jo toteutuneen asuinrakentamisen suuren määrän johdosta, joka tarkoittaa tarkistetun kaavaehdotuksen laatimista. Osayleiskaavan valmistelu ei ole juurikaan edennyt vuosien mittaan, sillä toistaiseksi ei ole onnistuttu löytämään sellaista ratkaisua, jolla ympärivuotisen rakentamisen määrää voitaisiin osayleiskaava-alueella ohjata maankäyttö- ja rakennuslain säädösten mukaisesti. Uudistettavia risteysjärjestelyjä ja yleensäkin tieliikenteen parantamistarpeita ei ole siis voitu myöskään käsitellä osayleiskaavatasolla edellä mainitun syyn vuoksi.

Lupahakemuksessa esitetyn toiminnan aiheuttamat raskaan liikenteen määrät ovat huomattavat ja liikenneturvallisuukselle aiheuttamien riskien lisäksi se aiheuttaa haittaa asumisen viihtyvyydelle laajalla alueella.

Kylmälän osayleiskaavatyössä (kaavaehdotus vuodelta 2015) on osoitettu Ristinummentien pohjoispäästä jatkuvaksi kulkuyhteys pohjoiseen Veikkolan suuntaan. Tämä on osoitettu kevyen liikenteen väylä/pääulkoilureitti -kaavamerkinnällä. Kyseinen merkintä perustuu alueen läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkevaan vanhaan historialliseen kulkuyhteyteen, jonka hyödynnettävyys jatkossakin ainakin kevyenliikenteen tarpeisiin tulee turvata. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminta kiinteistöillä 2:797 ja 2:379 tulee järjestää siten, että kyseistä kulkuyhteyttä voidaan turvallisesti ja kiinteistöille kohdistuvan toiminnan estämättä hyödyntää kiinteistöjen alueella. Kyseinen velvoite on sisällytetty alueelle myönnettyihin asuinrakentamista koskeviin suunnittelutarveratkaisuihin ja poikkeamislupiin.

Huolimatta voimassa olevan Kirkkonummen yleiskaavan 2020 osoittamasta maankäytöstä (maa- ja metsätalousvaltainen alue), joka itsessään mahdollistaa lupahakemuksessa esitetyn toiminnan, aiheuttaa ympäristöluvan mukainen toiminta merkittävän liikenneturvallisuusriskin ja haittaa asumisen viihtyvyyttä laajalla alueella Sjökölläntien ja Eerikinkartanontien varrella.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on ilmoittanut, että sillä ei ole täydennettävää Kirkkonummen kunnalle jo antamiinsa lausuntoihin.

Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomainen (Espoon seudun ympäristöterveys) on ilmoittanut, että se ei katso tarpeelliseksi antaa uutta vastinetta asiaan.

██████████ on todennut vastineessaan muun ohella, että lautakunnan päätös tulisi pitää voimassa. Myönteinen lupapäätös aiheuttaisi kohtuutonta haittaa koko alueen asukkaille. Rekkaralli Eerikinkartanonttiellä huolehtaa lasten vanhempia. Lasten jo nyt vaarallisesta koulutiestä ei pidä tehdä vielä turvattomampaa.

██████████ on ilmoittanut vastustavansa maankaatopaikkahanketta. Tiet, joita pitkin kuorma-autot tulevat ajamaan, ovat jo nyt liian pieniä ja ahtaita

nykyiselle liikenteelle. Varsinkin Veikkolan taajaman läpiajo on isojen koulujen ja päiväkotien suojateitä ylittävien lasten takia hyvin vaarallista.

on todennut, että Ristinummentietä ei ole rakennettu raskasta liikennettä varten, vaan kyse on tienvarren asukkaiden alun perin rakentamasta ja ylläpitämästä yksityistiestä. Tie on kapea eivätkä suuret ajoneuvot sovi sillä kohtaamaan toisiaan tai muita ajoneuvoja. Tielinjauksesta johtuen tien leventäminen nykyisestä on mahdotonta, koska tie kulkee paikoin hyvin lähellä muun muassa autotallirakennuksia. Myös liittymä Sjököllantiehen on haastava etenkin talvisaikaan maastonmuodoista johtuen. Hanke näyttää laajentuneen suuren kokoluokan kaatopaikkatoiminnaksi. On kohtuutonta, että tienvarren asukkaat (yksityistien muut osakkaat) joutuisivat osallistumaan tienparannuskustannuksiin, jotka olisivat seurausta yksityisen yrityksen tarpeista, ja joka yksin hyötyisi tien parantamisesta muiden osakkaiden kustannuksella.

ovat todenneet muun ohella, että myönteinen lupapäätös tulisi aiheuttamaan kohtuutonta haittaa alueen, kuten Eerikinkartanontien ja Sjököllantien, asukkaiden arkeen ja turvallisuuteen. Ristinummentielle käännytään Sjököllantieltä, joka puolestaan jatkuu Eerikinkartanontienä edettäessä kohti Veikkolan kylää.

Eerikinkartanontie on kapea, mutkainen ja vaaralliseksi luokiteltu tie. Kevyen liikenteen väylän puuttuessa sitä pitkin kuitenkin kulkee paljon koululaisia kävellen ja pyöräillen kouluun. Sjököllantie on Eerikinkartanontien tapaan todella kapea, mutkainen ja mäkinen. Molemmat tiet ovat huonokuntoisia, päällystevaurioisia, ja näkyvyydet tien reunustoille ovat heikkoja. Kummassakaan tiessä tieviivojen ulkopuolella ei ole tilaa jalankulkijoille, vaan jalankulkijat ja kaikki muut tienkäyttäjät joutuvat kulkemaan ajoradalla.

Eerikinkartanontien ja Sjököllantien varrella asuu paljon alueen väestöä, painottuen lapsiperheisiin ja eläkeläisiin. Talot ovat pääosin vanhoja ja rakennettu lähelle tietä. Kaikki kulkeminen alueella tapahtuu Eerikinkartanontietä/Sjököllantietä pitkin, koska poikittaisia teitä ei ole.

Eerikinkartanontie on lyhin reitti Veikkolasta muun muassa Kylmälään, Evitskogiin ja Lugnetiin. Sitä pitkin ajetaan myös matkalla Siuntioon, Volsiin ja Kirkkonummen keskusta. Tiellä on jo nyt runsaasti liikennettä, ja ulosajoja sekä kolareita sattuu useita joka vuosi. Tiet ovat erityisen vaarallisia talvella, ne eivät kuulu I-hoitoluokitukseen.

Eerikinkartanontietä ja Sjököllantietä käytetään runsaasti harrasteliikuntaan, etenkin pyöräilyyn, lenkkeilyyn ja kävelyyn. Lisäksi teillä liikkuu paljon hevosia. Eerikinkartanontien vierellä sijaitsee erityisryhmien ratsastukseen keskittynyt talli, ja ratsastajat ylittävät Eerikinkartanontien saattajineen useita kertoja päivässä. Sjököllantiellä, tien vieressä, puolestaan sijaitsee Sjököllan kartanon talli.

Eerikinkartanontiellä sijaitsee suojeltu vaahterakuja, jonka on jo nykyisestä liikenteen määrästä todettu vaurioituneen. Kujan eteläpäässä sijaitsee silta,

joka ei kestä nykyistäkään liikennettä vaan on vaurioitunut. Vaahterakuja on kapein osuus tiestä – sitä pitkin mahtuu ajamaan vain yksi auto, ja vastaantulijoiden on jätävä odottamaan vuoroaan. Ruuhka-aikoina odotukset voivat olla pitkiäkin. Vaahterakujalla sattuu vuosittain useita kolareita.

On kohtuutonta, että Ristinummentien maankaatopaikasta väännetään muutaman vuoden välein, edellisen kerran hallinto-oikeudessa vuonna 2021. Eerikinkartanontie kulkee [REDACTED] ja tienylityskertoja tulee helposti päivittäin sata – nykyinenkin liikennemäärä on tarpeeksi aiheuttamaan vaaratilanteita.

[REDACTED] on todennut vastineessaan seuraavaa. Ristinummentien asukkaat ovat aktiivisesti useiden vuosien ajan tuoneet esille mielipiteensä siitä, miten kohtuuton haitta ympäristöluvan myöntämisestä olisi. Vastineen liitteenä on toimitettu vastineenantajan Kirkkonummen kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnalle sekä Vaasan hallinto-oikeudelle kirjoittamia vastineita vuosilta 2017–2023. Vastineenantaja on pyytänyt, että hallinto-oikeus ottaa huomioon liitteinä olevissa dokumenteissa esitetyt perustelut sille, miksi ympäristölupaa ei tulisi myöntää. Hankkeesta aiheutuva haitta asukkaille niin Ristinummentielle kuin lähiympäristössäkään olisi täysin kohtuuton. Liitteet avaavat sitä kohtuutonta haittaa ja niitä ongelmatilanteita, joita luvan myöntämisestä asukkaille seuraisi.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitetaan *päästöllä* ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään. Saman momentin 2 kohdan mukaan ympäristönsuojelulaissa *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella taikka 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun ohessa päästöistä ja niiden ehkäisemisestä ja rajoittamisesta.

Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, ympäristölupaa koskevassa päätöksessä on vastattava lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä tehtyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupapäätöksen sisällöstä.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsytystä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa räsytysten kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsytysten muu tavanomaisuus, räsytysten voimakkuus ja kesto, räsytysten syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014, ympäristönsuojeluasetus) 3 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan lupahakemuksessa on oltava, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista, lupaharkinnan kannalta tarpeelliset tiedot liikenteestä ja liikennejärjestelyistä.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Asiassa saatua selvitystä

West Express Oy on 5.4.2022 päivätyllä hakemuksella hakenut ympäristölupaa maankaatopaikan perustamiselle ja toiminnalle Kirkkonummen kunnan Kylmälän kylässä kiinteistöjen 257-452-2-797 ja 257-452-2-379 alueilla. Toiminta sijoittuu osoitteeseen Ristinummentie 121, Kirkkonummi.

Maankaatopaikan toimintaa koskevassa ympäristölupahakemuksessa lupaa on haettu vanhan soranottopalstan täyttöön ja maisemointiin pääkaupunkiseudulla rakennustoiminnassa syntyvällä pilaantumattomalla maa- ja kiviaineksella. Soranottopalstan laajuus on kaksi hehtaaria ja tilavuus 121 000 m³. Täyttömaata arvioidaan käytettävän yhteensä noin 200 000 tonnia. Vuosittainen täyttömäärä on arviolta alle 20 000 ja enintään 50 000 tonnia. Lupaa on haettu kuudeksi vuodeksi lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Lupahakemuksen mukaan suunniteltu maankaatopaikka on toiminnassa maanantaista perjantaihin kello 8–18. Poikkeuksellisesti toimintaa voidaan harjoittaa myös muina aikoina. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista tiedotetaan kunnan ympäristölupaviranomaiselle ja lähialueen asukkaille.

Lupahakemuksen mukaan maankaatopaikalla työskennellään pyöräkuormaajalla. Maa-ainekset kuljetetaan alueelle kuorma-autoilla. Lupahakemuksen ja muun hallinto-oikeudelle toimitetun selvityksen mukaan liikennöinti osoitteeseen Ristinummentie 121 suunnitellulle maankaatopaikalle tapahtuu Sjökölläntietä (maantie 11233) ja Ristinummentien yksityistietä pitkin. Karttatarkastelun perusteella suunnitellun maankaatopaikan etäisyys Sjökölläntien ja Ristinummentien liittymästä on noin 1,2 kilometriä.

Lupahakemuksen mukaan keskimääräinen kuorma-autoliikenne maankaatopaikan alueelle olisi kahdeksan edestakaista matkaa päivässä, eli yhteensä 16 matkaa vuorokaudessa. Enimmillään liikennemäärä voisi olla 15 edestakaista matkaa päivässä, eli yhteensä 30 matkaa vuorokaudessa.

Kuljetukset pyritään suorittamaan täysperävaunuautoilla, jolloin kuljetussuoritteet ovat pienemmät.

Lupahakemuksen mukaan lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 200 metrin etäisyydellä maankaatopaikasta Ristinummentien varrella. Karttatarkastelun perusteella Ristinummentien varrelle sijoittuu pientaloasutusta, josta osa myös välille Sjököllantien liittymä–Ristinummentie 121. Asutusta sijoittuu myös Sjököllantien varteen lähelle edellä mainittua liittymää.

Hakemukseen on liitetty pyöräkuormaajan toiminnasta maankaatopaikan alueella ja toiminnasta johtuvasta liikenteestä välillä Sjököllantien risteys–Ristinummentie 121 laadittu meluselvitys (16.12.2020), jolla on täydennetty toiminnan meluvaikutuksista aiemmin laadittua melumallinnusta (17.8.2015). Selvityksessä toiminnasta ja liikenteestä aiheutuvia meluvaikutuksia on tarkasteltu vertaamalla melumallinnuksesta saatuja tuloksia keskiäänitasojen osalta valtioneuvoston melutasojen ohjearvoista antaman päätöksen 993/1992 mukaisiin päiväajan ohjearvoihin sekä enimmäismelutasojen osalta Maailman terveysjärjestön (WHO) ja ympäristöministeriön julkaisuissa käytettyyn yöajan suositusarvoon L_{AFmax} 45 dB.

Keskiäänitasojen osalta mallinnusraportissa on todettu, että kuljetusmelun vaikutusalueella melutaso on enintään 49 dB Ristinummentien varren asutuksen julkisivuilla. Tulos alittaa laskentaepävarmuus huomioiden päiväajan ohjearvon 55 dB. Mallinnuksessa ajonopeutena käytettiin 50 km/h, joka on laskentamallin alin nopeusluokka raskaalle liikenteelle. Paikkatietoikkunan Digiroad-aineiston mukaan Ristinummentien nopeusrajoitus on 30 km/h. Nopeusrajoitusta suurempi nopeus antaa suurempia mallinnustuloksia. Maankaatopaikan ympärillä olevalla asutuksella melutaso on enintään 51 dB Ristinummentie 116 asuintalon maankaatopaikan puoleisella julkisivulla. Suurin melutaso on mallinnustilanteessa, jossa täyttö on tasolla +58 ja työkuone on alueen länsiosassa. Muissa mallinnustilanteissa melutaso on 48 dB. Melutasot alittavat laskentaepävarmuus huomioiden päiväajan ohjearvon 55 dB.

Enimmäisäänitasojen osalta raportissa todetaan, että suurin Ristinummentien varren asutuksen julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso on 81 dB. Mallinnuksessa ajonopeutena käytettiin 50 km/h, joka on laskentamallin alin nopeusluokka raskaalle liikenteelle. Nopeusrajoitusta suurempi nopeus antaa suurempia mallinnustuloksia. Enimmäisäänitasojen mallinnus sisältää suurempia epävarmuuksia kuin keskiäänitason mallinnus, joka johtuu muun muassa melupäästötiedon oikeellisuudesta (esimerkiksi ajonopeus), tien kunnosta ja ajoneuvon kunnosta. Sisälle asuntoon muodostuva äänitaso taas riippuu muun muassa rakennuksen ääneneristävyydestä. Julkisivun ääneneristävyyttä arvioitaessa normaalin seinärakenteen aiheuttama äänitasoero ulkoa sisälle kantautuvalle melulle oletetaan tyypillisesti olevan vähintään 30 dB. Kun verrataan suurinta julkisivuun kohdistuvaa enimmäisäänitason mallinnustulosta L_{AFmax} 81 dB yöajan suositusarvoon 45 dB, saadaan vaadittavaksi julkisivun äänieristykseksi 36 dB. Enimmäisäänitason suositus koskee kuitenkin yöajan melutapahtumia ja

maankaatopaikan toiminta on suunniteltu tapahtuvan päiväaikana. Todellinen enimmäisäänitaso sisällä voidaan todentaa varmemmin mittauksin kuin mallintamalla.

Toiminnasta johtuvan liikenteen aiheuttamasta tärinästä välillä Sjököllantien liittymä-Ristinummentie 121 on laadittu erillinen selvitys (17.8.2015). Selvityksessä on tarkasteltu tilannetta, jossa maankaatopaikka-alueelle ajetaan täyttömaita enintään 50 000 tonnia vuodessa ja kuorma-autoja tulee liikkumaan Ristinummentielle keskimäärin 8 vuorokaudessa. Selvityksessä todetaan, että tehtyjen tarkastelujen mukaan maankaatopaikalle kulkevasta raskaasta liikenteestä ei aiheudu tärinäongelmia Ristinummentien varrella eikä tärinän osalta näin ollen vaadita erillisiä jatkotoimenpiteitä.

Hakijan arvion mukaan maa-aines voi kuivina aikoina aiheuttaa pölyämistä alueen lähiympäristössä, mutta tämän ei arvioida aiheuttavan kohtuutonta haittaa lähiasutukselle. Toiminnan aiheuttamat pöly- ja meluvaikutukset lähikiinteistöllä ovat vähäiset, sillä aluetta ympäröivä metsämaasto ehkäisee tehokkaasti melun ja pölyn leviämistä asutuksen suuntaan. Alueella tapahtuvan liikennöinnin aikaansaama pölyäminen arvioidaan lyhytkestoiseksi ja paikalliseksi.

Lupahakemuksen mukaan Ristinummentielle oleva 30 km/h nopeusrajoitus vähentää autojen äänitasoja ja parantaa liikenneturvallisuutta. Toiminnan suurin viihtyvyyteen vaikuttava seikka on kuorma-autoliikenne, joka tulee loppumaan sen jälkeen, kun alue on maisemoitu. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat pölyhaitat rajoittuvat toiminta-alueelle ja ovat lyhytkestoisia.

Lupahakemuksen mukaan maankaatopaikkatoiminnan aiheuttaman melun tasot selvitetään mittauksin kiinteistöillä Ristinummentie 50 ja Ristinummentie 116 kahden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Mittausten aikana tulee meluavimpien työvaiheiden olla käynnissä ja liikennemäärä vähintään keskimääräisellä tasolla. Melumittauksissa noudatetaan ympäristöministeriön melumittausohjetta 1/1995. Mittausten päätulokset ja johtopäätökset toimitetaan kunnan ympäristönsuojeluyksikölle kuukauden kuluessa mittausten suorittamisesta.

Asiassa saatujen selvitysten mukaan suunnitellun maankaatopaikan alueella on voimassa Kirkkonummen kunnan yleiskaava 2020, jossa suunnitellun maankaatopaikan alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Maankaatopaikan eteläpuoliset alueet on osoitettu kyläkeskuksen alueeksi (AT) sekä maatalousalueeksi (MT). Ristinummentie sijoittuu kaavan AT- ja M-alueille.

Maankaatopaikan alueella on vireillä Kylmälän osayleiskaava, jota koskeva kaavaehdotus on ollut nähtävillä vuonna 2015. Kirkkonummen kunnan kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut on todennut vastineessaan, että osayleiskaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella ehdotukseen joudutaan tekemään merkittäviä muutoksia muun muassa alueen jo toteutuneen asuinrakentamisen suuren määrän johdosta, joka tarkoittaa tarkistetun kaavaehdotuksen laatimista.

Oikeudellinen arviointi

Kysymyksenasettelu ja lähtökohdat

Hallinto-oikeudessa on ratkaistavana yhtiön valituksen johdosta kysymys siitä, onko rakennus- ja ympäristölautakunta voinut hylätä ympäristölupahakemuksen valituksenalaisessa päätöksessä esitetyillä perusteilla.

Yhtiö on valituskirjelmästä tarkemmin ilmenevin perustein vaatinut hallinto-oikeutta kumoamaan valituksenalaisen päätöksen ja myöntämään ympäristöluvan lautakunnan esittelijän päätösesityksen mukaisesti. Hallinto-oikeus toteaa, että kun yhtiön ympäristölupahakemus on valituksenalaisella päätöksellä hylätty ja kun hallinto-oikeus ei muutoksenhakuviranomaisen asemassa voi ensiasteena tehdä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua lupaharkintaa, hallinto-oikeus voi yhtiön valituksesta tutkia vain valituksenalaisen päätöksen laillisuuden ja arvioida, onko päätös kumottava ja asia mahdollisesti palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Valituksenalaisessa päätöksessä ympäristölupahakemuksen hylkäämistä on perusteltu sillä, että toiminta aiheuttaisi eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapurustolle sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista, ja luvan myöntäminen olisi näin ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan muun ohessa ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä (d-alakohta), ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä (e-alakohta) tai vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle (f-alakohta). Ympäristönsuojelulain esitöiden (HE 214/2013 vp) mukaan 5 §:n 1 momentin 2 kohdan määritelmä vastaa aiemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain pilaantumisen määritelmää. Aiemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan pilaantumisen tulisi aiheutua päästöistä ympäristöön. Päästöllä tarkoitetaan vakiintuneesti aineen tai energian johtamista, laskemista tai muunlaista vapauttamista ympäristöön. Energiaa ovat myös säteily, valo, lämpö, melu ja värinä. Esitöistä ilmenee, että myös mahdollinen ympäristön yleisen viihtyisyyden ja ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden väheneminen voidaan ympäristönsuojelulain soveltamisessa ottaa huomioon siltä osin kuin se on seurausta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua päästöistä aiheutuvasta pilaantumisesta. Ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu viihtyisyyden tai kulttuuriarvojen vähentymisen tulisi yleensä olla alueellisesti laajaa tai muutoin usean henkilön kannalta haitallista. Ympäristön yleinen virkistyskäyttö voi estyä eri syistä, kuten rannan käyttö veden pilaantumisen vuoksi tai alueen käyttö melun tai hajun takia.

Ympäristönsuojelulakiin ei sisälly merkittävän pilaantumisen määritelmää. Ympäristönsuojelulain esitöissä on viitattu lain 49 §:n osalta aikaisemmin

voimassa olleen ympäristönsuojelulain 42 §:ään, jonka 1 momentin 2 kohtaa koskevien esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan merkittävä pilaantuminen ilmenee eri tavoin ja sitä harkittaisiin tapauskohtaisesti. Pilaantumisen merkittävyys riippuisi muun ohella vaikutuksen voimakkuudesta, laajuudesta ja kohdealueen ominaisuuksista. Ympäristön laadusta annettu raja-arvo ei osoittaisi sellaisenaan merkittävää pilaantumista. Aikaisemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 5 kohdan esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon myös yksityiseen etuun vaikuttavat haitalliset seuraukset, vaikka haitallisia vaikutuksia ei voitaisi pitää yleisen edun kannalta merkittävänä. Säännöksellä annetaan näin suojaa viihtyisyyksarvoille ja omaisuudelle, jonka hallintaa ja käyttöä immissiot voivat rajoittaa.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa mainitulla kohtuuttomuudella viitataan naapuruussuhdeoikeudelliseen sietokynnykseen, jonka mahdollista ylittymistä tarkasteltaessa on kiinnitettävä huomiota rasituksen häiritsevyyteen ja ennakoitavuuteen. Kohtuuttomuusarvioinnin lähtökohdista on säädetty eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 2 momentissa. Hallituksen esityksestä HE 84/1999 vp käy ilmi, että kohtuuttomuusarvioinnissa on kyse kokonaisharkinnasta, jossa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat. Kohtuuttomuusarvioinnissa voidaan paikallisten olosuhteiden osalta huomioida muun ohessa alueen yleinen käyttömuoto ja kaavoituksellinen tilanne sekä asutus. Rasituksen voimakkuutta arvioitaessa voidaan hyödyntää asetuksissa ja ohjeissa asetettuja ohje- tai raja-arvoja. Voimakkuudeltaan vähäinen rasitus ei voi lähtökohtaisesti olla kohtuuton.

Ympäristölupaharkinnan perusteista on säädetty ympäristönsuojelulain 48 §:ssä. Säännöksen esitöissä on viitattu aikaisemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain 41 §:ään, jota koskevien esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan lupaharkinta muodostaisi kokonaisuuden, jossa tarkastellaan samanaikaisesti luvan myöntämisedellytyksiä ja lupamääräyksiä. Lupaharkinta johtaisi luvan myöntämiseen tai epäämiseen. Lupaharkinta perustuisi oikeusharkintaan.

Lupahakemuksen hylkäämiselle esitetyt perusteet

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa viranomainen on korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO 2014:115 viitaten todennut, että liikenneturvallisuus ei kuulu osaksi ympäristölupaharkintaa, mutta toiminnasta johtuva liikenne ja sen melu-, pöly- ja värinähaitat tulee huomioida osana kokonaisharkintaa. Perusteluissa on lisäksi todettu, että lisääntyvän liikenteen myötä Ristinummentie muuttuisi aiempaa vaarallisemmaksi, millä olisi vaikutusta muun ohessa koulu- ja vapaa-ajanmatkoihin sekä virkistyskäyttöön. Hallinto-oikeus toteaa selkeyden vuoksi, että ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuvaan lisääntyvään liikenteeseen liittyvät liikenneturvallisuutta koskevat kysymykset eivät kuulu ympäristölupaharkinnassa ratkaistaviin asioihin, koska kysymys ei tältä osin

ole luvanvaraisen toiminnan päästöistä aiheutuvista pilaamisvaikutuksista. Näin ollen liikenneturvallisuuden vaarantumiseen liittyvät seikat eivät ole ympäristölupamenettelyssä käytettäviä perusteita arvioitaessa luvan myöntämisedellytyksiä.

Luvanvaraisen toiminnan liikenne kuuluu ympäristöluvassa huomioon otettaviin asioihin siltä osin kuin näissä on kysymys ympäristönsuojelulain tarkoittamien päästöjen vaikutuksista ja päästöistä aiheutuvasta eräistä naapuruussuhteista annetun lain tarkoittamasta kohtuuttomasta rasituksesta. Luvanvaraiseen toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamia päästöjä on syytä tarkastella lupaharkinnassa myös varsinaista toiminta-aluetta laajemmalla alueella silloin, kun tämä liikenne määrittää yksinomaan tai suurimmaksi osaksi liikennealueelta aiheutuvat päästöt ja näistä päästöistä voidaan arvioida aiheutuvan ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai kohtuutonta rasitusta. Hallinto-oikeus katsoo, että lupaviranomaisen olisi näin ollen tullut arvioida, onko maankaatopaikan sijoituspaikka, toimintaan liittyvä liikenne mukaan lukien, soveltuva ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaisesti. Valituksenalaisessa päätöksessä on lisäksi arvioitu puutteellisesti se, määrittääkö toiminnan liikenne suurelta osin Ristinummentien liikenteen melu- ja pöly- ja mahdollisen muun haitan. Lisäksi ei ole arvioitu riittävästi, aiheuttaako haitta sijoituspaikan olosuhteissa naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta siten, että toiminta-alueen lisäksi on tarkasteltava ympäristönsuojelulain tarkoittamia liikenteen haittoja Ristinummentien läheisyydessä sijaitsevilla asuinkiinteistöillä.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa on viitattu muun ohella toiminnasta ja liikenteestä aiheutuviin melu- ja pölyhaittoihin. Lupahakemusasiakirjoihin sisältyvän meluselvityksen mukaan toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuva melutaso Ristinummentien alueella alittaisi laskentaepävarmuus huomioiden valtioneuvoston melutason ohjearvoista antaman päätöksen (993/1992) mukaisen päiväajan ohjearvon 55 dB eikä yöaikaista melua esiintyisi toiminnan rajoittuessa arkipäiviin kello 8–18 väliselle ajalle. Hakemuksen mukaan toiminnasta ja liikenteestä voi aiheutua lyhytkestoista ja paikallista pölyämishaittaa. Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisesta päätöksestä ei ilmene riittävän yksilöidysti, onko lupaviranomainen arvioinut muun ohessa hakemukseen liitetyt melu- ja pölyselvitykset riittäviksi ja onko toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuvasta melu- ja pölypäästöstä naapureille aiheutuva haitta naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta. Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa ei ole arvioitu riittävästi myöskään sitä, voiko muun ohella melu- ja pölyhaitasta aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön yleisen viihtyisyyden ja ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähenemistä siten, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Luvan myöntämisedellytyksiä arvioitaessa on otettava huomioon mahdollisuudet rajoittaa toiminnasta aiheutuvia haittoja lupamääräyksiin ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaisesti. Päätöksen perustelujen mukaan lupamääräyksiin ei ole mahdollista olennaisesti vaikuttaa maankaatopaikkatoiminnan aiheuttamaan rasitukseen. Perustelujen mukaan

toiminta-aikojen lyhentäminen voisi johtaa kuorma-autoliikenteen tihentymiseen, millä olisi viihtyisyyttä heikentävä vaikutus. Nopeusrajoituksilla voitaisiin vähentää meluhaittoja, mutta liikenteen muut vaikutukset alueen viihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön pysyisivät ennallaan. Hallinto-oikeus katsoo ensinnä, että valituksenalaisen päätöksen perusteluista ei ilmene riittävän selkeästi, mikä toiminnasta aiheutuva ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu päästö aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista ja mitkä selvitykset ovat olleet lupaharkinnan perusteena. Päätöksestä ei ilmene riittävästi, millä tavoin lupaviranomainen on ottanut huomioon liikenteestä aiheutuvan rasituksen laadun ja paikalliset olosuhteet eikä myöskään se, olisiko asiasta saatu selvitys huomioon ottaen lupamääräyksen voitu estää liikenteestä aiheutuva rasitus asutukselle. Näin ollen lupaviranomainen ei ole luvan myöntämisedellytyksiä harkittaessa arvioinut riittävästi, onko muun ohella toiminnasta aiheutuvia melu- ja pölyhaittoja mahdollista ehkäistä lupamääräyksen.

Johtopäätös

Edellä esitetyn johdosta hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kirkkonummen kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen saamisesta

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneelle ██████████.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 momentti ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **6.2.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Maria Vapaavuori sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen.

Esittelijä Juha Perho

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

West Express Oy

Jäljennös maksutta

Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen /
Kirkkonummen rakennus- ja ympäristölautakunta

Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomainen /
Espoon seudun ympäristöterveys

Kirkkonummen kunnan kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kirkkonummen kunnan sivistystoimi

Kirkkonummen kunnanhallitus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Etelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

osoite: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#